

AMIGOS DI CURACAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire
en Aruba per drie maanden fl. 2,— met
voortuitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels
fl. 0,50. voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD

PLEIN VAN PIETERMAAL, N° 129.

UITSLUITEND AGENT VOOR EUROPA:

P. JOLY & J. MARTIN,

66, RUE LAFAYETTE, PARIS.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di Abonement ta fl. 2,— pa tres
luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan for Curaçao, Bonaire i Aru-
ba fl. 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,25.
Un anuncio di 1 té 7 regel, fl. 0,50 cada
regel mas fl. 0,07½.

De nieuwe Encycloek over het Socialisme.

De telegrammen, deze week hier ontvangen, melden het verschijnen der beloofde Encycloek over de Sociale quaestie, die naar het oordeel van meederen een der schoonste moet zijn van die wij uit de hand van Leo XIII hebben mogen ontvangen. Wij schorten ons oordeel daarover op tot wij het stuk zelve in handen hebben, maar leggen reeds nu nadruk op het feit dat in die Encycloek de H. Vader de beginse- len der Socialisten veroordeelt, die inderdaad verfoeilijk zijn.

Steeds hooger stijgen de eischen van het Socialisme en door allerlei beloften, als van beperking van arbeidsduur, algemeen stemrecht enz., tracht men die eischen te bevredigen. Wanneer het volk stem zal hebben in de vergadering der vroede vaderen, wil men, zullen zijn verdrukke rechten meer geëerbiedigd worden, zal de tot nu toe als niets getelde arbeidersstand ook zijn gewicht in de weegschaal leggen, die daardoor niet meer alleen ten voordeele der kapitalisten en geprotegeerden zal overhellen.

Menigeen, die het streven van den revolutionairen geest der socialisme-democratie en van het materialistisch ongelooft niet grondig kent, vindt deze eischen volstrekt niet onrechtvaardig en verwacht zelfs, dat deze uiting van den volksgeest, ten goede geleid, misschien nog goede vruchten zal voortbrengen. Om deze reden heeft Leo XIII het nuttig geoordeeld het streven van het Socialisme en de leer der katholieke Kerk op dat stuk voor haar kinderen uiteen te zetten en het kan ook niet anders dan nuttig zijn hun, die slechts oppervlakkig de zaken beschouwen, den waren zin van het socialistisch drijven te verklaren; om hen voor het gevaar te behoeden, dat zij zich in een krachtigen stroom begeven, teneinde die in een goede richting te leiden, niet vermoedende, dat zij met onweerstaanbare kracht worden voortgestuwd en ten gronde zullen gaan.

FEUILLETON.

E PASTOR DJE ALDEA

Descripción histórica di tempoe di dominio francés.

Continuación.

Hendrik a keda completamente conmové. Unbé él a coeminzá simpatizá coe e hoben pastor, i yegando más cerca dj'ele, él a cogé su manoe primi duroe. Bien pronto e pader a lamanta riba, i coe apoyo di Hendrik él a bolbe sigui su camino poco poco.

— “Nos toer tabata stiméle asina tantoe!” e hoben dici, aludiendo riba Everard, koe nos lo no a vacilá un solo instante pa dramá última gota di nos sangre pa por a conservéle. Bo també, senjor, nan lo stimá bo; ma sigur no manera es un ayá. I esai bo no por toemá nos na maloe. El tabata nos tata. Bao di su vista nos a crecé; nos a depositá den dj'ele toer nos confianza, nos a confiéle nos más profundo secreto; él conocé defecto di nos cada un, i él por a lezá den nos co-

Het einddoel der consequente socialisten wordt niet bereikt, zelfs niet bij een toegeven aan al hunne wenschen in den meest uitgebreiden zin, omdat zij, die met het geloof aan God en de geopenbaarde waarheden gebroken hebben, elk Gods-begrip haten; omdat het bestaan van een God, die Schepper en Heer van al het bestaande is, ook voor den mensch, Zijn schepsel, verplichtingen medebrengt, zoowel als individueel als maatschappelijk wezen. Hij, de socialist, is daarom met een ingekanten haat bezielde tegen elke bestaande orde van zaken, die heenwijst naar een oneindig volmaakt Bestuurder des heelals. Hij stelt zich een wereld voor, uit zich zelve ontstaan; wil van geen zondeval, straf en verlossing weten; verwerpt elk uitzicht op een leven hiernamaals en vindt daarom op deze wereld in de ongelijke verdeling der aardse goederen een onrecht, dat niet hersteld zal en kan worden, dan tengevolge eener totale onwenteling van alle bestaande orde, na een vernietiging van alle gezag, dat zijn begeerte naar het eenig (het aardsch) geluk in den weg staat.

In hunne geschriften, dagbladen en redevoeringen hebben zij altijd het groote woord in den mond, dat zij den godsdienst buiten spel laten. De godsdienst is echter hun eenige vijand: indien zij hem overwinnen, is de zege behaald. Daar zij echter van de macht van den godsdienst overtuigd zijn, willen zij eerst hun kracht op de maatschappij, die op den godsdienst alleen steunt, beproeven: „Zorgen wij, dat de tegenwoordige maatschappij valt,” heeft Liebknecht gezegd, „dan valt de godsdienst van zelf.” Vrij mag daarom elke consequente socialist getard worden te verklaren of hij den godsdienst, niet dien van dezen of genen persoon, maar den godsdienst als instelling van God niet haat. Zoo niet, hij trede uit de rij der socialisten, want voor hem is geen plaats onder het roode vaandel, die God en godsdienst niet haat.

Achter de huichelachtige leuze van vrijheid, gelijkheid en broederschap staan de godslasterende woorden ge-

schreven: *Dieu c'est le mal, la propriété c'est le vol, le mariage c'est le débauche!*

Zij haten God en het gezag, dat uit Hem voortkomt, omdat Hij gebiedt den eigendom van den naaste te eerbiedigen, omdat Zijne leer de vrije liefde verfoeit als het redelijk schepsel onwaardig.

Zij haten God, en met Hem, alle bestaande orde: Om aan dien haat nog eenmaal te kunnen voldoen, eischen zij thans luide bijv: algemeen stemrecht, omdat zij meenen de gemeederen des volks genoegzaam te hebben voorbereid; niet om deel te nemen aan 's lands zaken, want zij zijn tegen de maatschappij, maar om door het leger, door hen in het veld gebracht, langzaam maar zeker overwinning op overwinning te behalen.

„Ja, wij eischen algemeen stemrecht,” sprak Volders op de groote meeting, 25 Mrt. 1886 te Brussel gehouden; „niet om de dwaze liefhebberij, dat wij ook eens een bijlet in de stembus mogen werpen, maar omdat het algemeen stemrecht een machtig wapen is in de hand des volks, een wapen, dat met vrede- lievende (?) bedoeling gebruikt, een onwenteling in den Staat zal teweeg brengen.

Zeër juist heeft Proudhon, de vader van het radicaal socialisme, in zijn werk: *Qu'est ce que la propriété?* het doel en streven zijner volgelingen geteekend: Welken vorm van gouvernement achten wij verkieslijk? En gij vraagt dit, zal mij iemand mijner jeugdige lezers toevoegen. Gij zijt immers republikein? Ja, zeker republikein; maar dat woord duidt niets bepaald aan. Republiek beteekent de algemeene zaak, het algemeen belang. Zijt ge dan democraat? Volstrekt niet. Zijt ge misschien voor de monarchie? In het geheel niet. Zijt ge constitutionalist? Foei, neen! Dus dan zijt ge aristocraat? Ik ben van niets ter wereld meer afkeerig. Houdt ge dan van het gemengd stelsel? O neen, dan was ik nog liever aristocraat. Maar wat zijt ge dan toch? *Ik ben een regeeringlooze. Ik ben voor de anarchie!*”

dad ó den choza di pobernan, bai consolá nan i bai ofrecé e desgraciadonan nan caridad generosa: ta sina él ta fraternizá e condicionnan den sociedad i él ta realizá e palabra di nos Supremo Maestro: “*Boso un stimá otro.*” El ta doená razón na es un koe tin; ma principalmente él ta intercesor di pobernan contra opresión di poderoso i grandinan di mundoe; él ta cubri e infeliznan bao di su manto, manera un galinjá ta scondé su jioenan bao di su hala, i na caso di necesidad lo él a hasta alimentá nan coe su propia sanger. El ta protector di viuda i huerfonan, consehero desinteresado den cualke pleito; lo ke él haya, ta pasá inmediatamente den manoe di pobernan, i maské su culpa ta ainda riba es mundo aki, su alma ta boela den región más haltoe, bisando: “*Mi reino no ta di es mundo aki.*”

— “Ai Señor, bo conocé muchoe más koe mi. Ta na oenda bo a sinja conocéle asina perfectamente?”

— “Den calabozonan di Terrorismo, den destierro, den e mil martirionan koe nan a poné nos sufrí. “El ta pagá bon pa maloe,” e hoben pastor a con-

Verschrikkelijke bekentenis uit den mond van den meester. En toch, het is de consequente gevolgtrekking uit het socialisme. Als men God als hoogste gezag loochent, kan men toch bezwaarlijk dat van den mensch erkennen.

De H. Vader met zijn hoog en geëerbiedigd gezag op dat streven wijzende en die verderfelijke principen veroordeelende, heeft daardoor aan de wereld een groote weldaad bewezen.

Later hopen wij op deze Encycloek terug te komen.

Een monster-proces.

Voor het hof van Bari is een proces ahangig, dat een allertreurigst licht werpt over den toestand in sommige streken van het schiereiland, een proces namelijk tegen een bande boosdoeners, die zich betitelt de *Mala vita*, en die in meer dan een opzicht treffende overeenkomst vertoont met de *Maffia* en de *Camorra*, die misschien minder dan vroeger in Zuidelijk Italië worden gevreesd, maar toch niets verloren hebben van haar schadelijken invloed. Integendeel—de macht van die geheime genootschappen vindt op dit oogenblik haar vertakkingen in de ambtenaarswereld, in de regeeringsbureaux. Toen de eenheid van Italië tot stand moest komen, vond men elk middel, dat tot het doel kon leiden, geoorloofd: en *Maffia* en *Camorra* konden diensten bewijzen, die diensten werden zonder schrumpul aanvaard. Het oogenblik schijnt nu gekomen, dat het toen bedreven kwaad zich-zelve wreekt.

Om een denkbeeld te geven van den reusachtigen omvang van het geding, zij het voldoende, erop te wijzen, dat het getal beschuldigden 180 bedraagt, en dat de getuigen tot een cijfer van 1000 zijn opgeroepen. Daar de localiteit van het gerechtshof te Bari niet voldoende was om zulk een menigte te bevatten, is men moeten overgaan tot het inrichten van een nieuw gerechtshof in de nabijheid der gevangenis. De be-

tinuá, i tan perfecto cristián él ta, koe él por pordoná su enemigo di más cruel un maloe haci na su persona. Ta pakiko bo ta temblá? Ta pakiko bo ta birá bleek? Acaso mi palabranan a despertá den bo algún recuerdo doloroso?”

Lágrima a salta fo di wowo dje hoben. El no a respondé nada, ma él a keda ta scuchá voz di su conciencia, koe na e momentoe ayi a revoltá den dj'ele pa el reconciliá coe su roemán.

— “Asina,” e eclesiástico a continuá, “él a haci coe kende koe a ofendéle; asina él a haci coe es un koe a bai denunciéle.....”

— “Es un koe a denunciéle?” e molinero a interrumpi e pader. Bo conocéle? Bo sabi ta kende?”

— “Mi no por recordá mi su nomber,” e sacerdote a contestá.

— “Buscá modi di cordéle, senjor, pa mi por sabi si mi sospecha terrible ta bon ó mal fundá.”

— “Sperá un momento! e eclesiástico dici, i mirando na suela él a keda ta pensá.....Ja mi sabi e nomber.....Tabata.....”

Hendrik a retené te hasta su rosen.

schuldigen worden tijdens de zitting opgesloten in groote ijzeren kooien. Zij worden bij groepen van 30 zwaar geboeid, en begeleid door gendarmerie en troepen, naar het zittingslokaal overgebracht. De bescheiden in dit proces zijn zoo talrijk, dat zij per as moeten worden vervoerd. De wagen waarin zij worden geborgen, staat onder bescherming van een 16tal karabiniers. 't Schijnt ongelooflijk, maar 't is niet anders dan de eenvoudige waarheid.

Het bestaan van het genootschap werd niet opgemerkt (?) door de politie, die inderdaad ziende blind scheen, maar kwam aan het licht door de bekentenissen - zelve van een zeker aantal leden, die ertoe behoorden. Natuurlijk is ook bij dit geheim genootschap de doodstraf bepaald tegen hen die het geheim verdraden.

Opmerkelijk zijn de bijzonderheden omtrent de opnemings der personen, die er deel van wenschten uit te maken. De nieuweling werd door twee borgen een vertrek binnengeleid, waar de eedgenooten waren vergaderd, en na eenige plechtigheden van min of meer oorspronkelijken aard legde hij den volgenden eed af: „Met den eenen voet in het graf en met den anderen geketend, zweer ik, dat ik vader, moeder, kinderen en verwanten zal verlaten, om krijg te voeren tegen de eerloosheid en de rechten der menschheid hoog te houden.”

Men wete echter dat het streven van het genootschap zich beweegt louter op het terrein van diefstal en bedrog; voor geen middel deinsde men terug, des noods zag men geen bezwaar in den moord. De opbrengst der afpersingen, die men kon bewerken, werd in handen gesteld van het hoofd der bende, die er uitdeeling van deed naar gelang van de verdiensten, die de leden konden doen gelden.

Wie zich verzette tegen een bevel van bedoeld hoofd, werd meedogenloos gestraft: nu eens door een verwonding, op gelaat of den arm toegebracht, dan weer - en dit als men reden meende te hebben om indiscreties te vreezen - door den dood.

Men moet zich wel een zeer gering denkbeeld vormen van de zedelijke begrippen, die onder een gedeelte der bevolking van Italië heerschen: zijn, wanneer men bedenkt dat een genootschap, 'twelk zich onomwonden diefstal en moord tot taak stelde, gelden kon als een strijdmacht tot verdediging van het recht der menschheid!

Maar hoeveel van die genootschappen zijn er niet in dit ongelukkige land te vinden! Men heeft wel eens beweerd dat dergelijke genootschappen het uitvloeisel waren van de verdorvenheid der vroeger bestaande Regeeringen. Doch hoe komt het dan, dat het nieuwe Italië, het herboren Italië nog zulke afzichtelijke wondeplekken vertoont? Zal men durven beweren dat in de laatste 30 jaren de toestanden verbeterden? De statistiek der misdaden is daar,

om juist het tegendeel te bewijzen.

Het officiële Italië zou hier een uitmuntende gelegenheid hebben kunnen vinden, om zijn lang niet vlekloze herkomst te doen vergeeten en door het handhaven der beginselen van orde en recht in de samenleving ten minste een gedeelte af te doen van de verplichtingen, die op elke Regeering rusten. Maar helaas! het gouvernement van den Koning, die in den naam der vrijheid, zich het gebied van andere Vorsten gewelddadig toeëigende, had een andere taak te vervullen. Er moest gestreden worden, meende men, vooral tegen den godsdienst, tegen de Kerk, die als revolutionnair werden uitgekreten. De vruchten dier politiek kan men thans bewonderen. De zuidelijke provinciën, zoo wel als die ten noorden van de Po, zijn aan diepe materiele ellende prijsgegeven, en... even ongunstig als de stoffelijke toestanden blijkt de standaard der moraliteit.

De nieuwe orde van zaken heeft de godsdienstige gevoelens van de meerderheid der bevolking met voeten getreden, het gezag verlaagd tot een systeem van afpersing en berooving, ten voordeele van hen die er zich van meester wisten te maken. Kan het verwondering baren, dat het voorbeeld navolging vond? En heeft men daar niet de reden te zoeken van de ellendige reputatie, die Italië in het buitenland geniet? (Tijd.)

NIJWSBERICHTEN.

CURACAO.

Bericht aan Zeevarenden.

Curacao den 16 Mei 1891.

Van het Departement van Marine is heden het volgende bericht per telegram ontvangen:

Dinsdag 19 Mei e. k. zal bij goed weder, voor den nieuwen waterweg, hoek van Holland, een lichtschip worden gelegd, vertoonende elke 30 seconden 4 roode schitteringen [geen witte] snel achtereenvolgend door eene verduistering van 15 seconden.

De Gouvernements Secretaris,
HELLMUND.

Bij Koninklijk besluit van den 15n. April jl. N°. 28 is, met ingang van 1°. Juli a. s., aan den heer J. H. A. van Daalen, Gezaghebber van St. Martin N. G., op zijn verzoek eervol ontslag uit 's lands dienst verleend, en de heer F. J. Olivier, Koloniaal Ontvanger en plaatsvervangend lid van het Hof van Justitie alhier, tot Gezaghebber van genoemd eiland benoemd.

Bij gouvernements beschikking dd. 16 dezer N°. 275 is aan den heer J. A. Tydeman, Predikant bij de Vereenigde Protestantsche Gemeente alhier, tot herstel van gezondheid een jaar verlof naar Nederland verleend.

Bij gouvernements beschikking dd. 21 dezer N°. 291 is aan den heer J. A. Tydeman, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als lid der commissie tot het afnemen in 1891 van de examens, bedoeld in artt. 29, 32 en 45 van de onderwijsverordening (P. B. van 1884 N°. 16), en tot lid dier commissie benoemd de heer C. Statius Muller.

Lijst van brieven, die onbestelbaar zijn bevonden:

Erasmus Reveira, Lieut. Vironi Mjaude P. N., Francesco Igmachiti, Fortunato Piruzzini, J. de Sasso, Martin Jonsson, Maria Elizabeth Cornet, Jesus Maria Navarro, Capt. Jones 2, Juan i Antonio de Jongh.

Niet voor verzending vatbaar:

Een brief geadresseerd aan Marthinus Vos, 2 drukwerken geadresseerd aan François de Leon, La Guaira en El Revisor, Pto. Cabello.

Met leedwezen vernamen wij Zaterdag 11. het bericht van het afsterven van den Heer D. A. De Lima, die te New-York den 5 dezer aan een hartziekte overleed.

Curacao mocht van de bekende weldadigheid des overledenen menig sprekend blijk ondervinden.

NEDERLAND.

— Uit Gersau schrijft men aan de *Haagsche Ct.*:

Eindelijk is het voorjaar gekomen en het nattig koude weer heeft plaats gemaakt voor zonlicht en blauwe luchten, en de laatste sporen van den winter verdwijnen letterlijk, als sneeuw voor de zon.

Een heerlijken dag hadden HH. MM. voor haren tocht op den Rigi. Kulm, de top van den berg, zit nog in 't winterkleed: maar tot Kaltbad is de tandradspoorweg reeds weer in functie, en HH. MM. gingen daar mede gister (den 21n) bergopwaarts, waar zij in het „Grand Hotel Rigi First” het prachtige uitzicht genoten. Het dejeuner werd in het hotel „Bellevue” gebruikt. Na vervolgens Rigi Kanzli te hebben bezocht, keerde het gezelschap naar Vitznau terug.

De gezondheidstoestand van HH. MM. is voortdurend uitmuntend. De kleine Koningin is in de frissche gezonden berglucht zichtbaar krachtiger en welvarender geworden.

— Den 14den April is notaris Walter te Apeldoorn begonnen den inventaris en de taxatie op te maken op het paleis Het Loo voor de successierechten, welke moeten worden voldaan wegens het overlijden van Z. M. den Koning. Dinsdag jl. zijn nog vier heeren voor dit doel op het paleis aangekomen, w. o. de heeren mr. De Brauw, mr. Vliander Hein en mr. Kist, terwijl gisteren, Woensdag, de particuliere secretaris van H. M. de Koningin-Regentes, jhr. De Ranitz, van 's Gravenhage naar Het Loo vertrok.

Vermoedelijk vertegenwoordigen twee der heeren de regeering en twee H. M. de Koningin-Regentes.

Parcé net manera Kiro a tendé un boroto lihé asina; su sjon sin embargo no a despertá di su meditación. E cachó a lamantá riba, boetá su dos oreanan pará, el a dal un grito di alegría, coeri bai na porta i bolbé bini contentoe cerca su sjon, como pa él trecé un bon nobo p'éle.

Movimiento dje animal a yamá atención di Hendrik; él conocé e instinto schérpi di su cachó fiel, i él kier a mirá ta kiko ta pasá. El a yegá na portá, habrí jaloésie, i den claridad di luna, él a weita dos persona, na un distancia, ta acercando e *Casa Maldita*. El a reconocé Wouter i Lena, cargando Hanna den su braza.

E pobercita muger tabata parcé masjá fatigá, pasobra casi ni pia él no por a hizá camná riba e camina di santoe. Hendrik a spantá na vista dje personanan koe él a deseá asina tantoe di mirá nan bolbé bini.

E bandido a desaparecé coe su muger i su jioe den sombra di oscuridad di su cas, i Hendrik a tende porta dal cerra coe violencia.

Awor noema e batalja a coeminsa den Hendrik su alma.

Lo él penetrá den cas di su roemán,

— Aan mr. J. Heemskerk Az., gezezen voorzitter der thans ontbonden staatscommissie voor de grondwetsherziening, zijn door de leden dier commissie ten zijnen huize aangeboden een gedenkpenning in goud, een in zilver en een in brons, met oirconde, wegens het overwegend aandeel, dat Heemskerk in dien gewichtigen arbeid gehad heeft. De voorzide der medaille vertoont het sprekend gelijkend borstbeeld van mr. Heemskerk, terwijl de keurzijde een inscriptie bevat. Prof. Ruijs hield een toepasselijke toespraak.

BUITENLAND.

Rome. — Over de ontplotting van het kruinmagazijn, waarvan onze telegraaf onlangs melding maakte, vinden wij in europeesche couranten het volgende:

Donderdag morgen 23 Ap. om 7 uur 30 minuten vernam men te Rome en omstreken een vreeselijken slag, die de huizen op haar grondvesten deed daveren. De menschen snelden doodelijk beangst de straten op, terwijl de ruiten bij duizenden waren verbrijzeld. In den beginne verkeerde men in onzekerheid, of het een aardbeving dan wel een ontplotting was. Spoedig echter vernam men, dat de dynamietoren van het fort Bravetta, tusschen de Porta San Pancrazio en de Porta Portese, op zeven mijlen van het middelpunt der stad gelegen, in de lucht gevlogen was. In dien toren bevonden zich 400 K. G. dynamiet en kruit. Waar eenmaal de dynamietoren stond, vertoont zich nu een reusachtig, twintig voet diepgat, terwijl de velden in den omtrek verwoest zijn. Een soldaat, die op het oogenblik der ramp op post stond, is op wonderbare wijze ongedeerd gebleven. De koelbloedigheid van den overste Spaccamela redde de bezetting van het fort. Om 7 uur deed hij de ronde, en hoorde bij den dynamietoren gekomen, een geknetter als een geweervuur uit de verte. Onmiddellijk het dreigend gevaar inziende, gaf hij het alarmsignaal en beval de bezetting, het fort te ontruimen, zich in de velden te verstrooien en de boeren tot de vlucht aan te manen. Toen dit bevel uitgevoerd was, verliet hij zelf het fort. Nauwelijks was hij honderd pas ver of de ontplotting volgde. Hij werd bewusteloos in een sloot gevonden, en de koning liet hem in een hofrijtuig naar het hospitaal brengen. Van de militairen zijn maar een korporaal en drie manschappen, daartegen veel boeren gewond.

In de nabijheid van het fort bevindt zich een door Pius IX opgerichte landbouwschool, die geheel vernield is, de kweekelingen bevonden zich op het veld en bleven ongedeerd.

In het Vaticaan en de St.-Pieterskerk zijn bijna alle ruiten gebarsten of verbrijzeld, de schade daar aangericht wordt op 80.000 frank geschat.

Naar latere berichten melden, wer-

lo él presentá ayí como e espíritu di husticia i lo él reprochá Wouter toer su bahezanan? ¿O mihor él sperá te ora él por haya Lena sô pa él buscá modi di haya algo sabi fo di su boca?

Den tal indecisión, algun ora a trascurri, i ya horlogi di torenchi di Lovergem a bati 12 ora dj'anochi.

Na e momento ayí Hendrik a toemá un resolución valerosa, sea koe él tin di contra ó no contrá coe e malvado Wouter — lo él drentá den e cas i lo él desahogá su pecho.

El a sali pa fó, i pusjando poco poco porta di Wouter su cas, él a sinti koe él tabata habri. Coe ánimo el a drentá; ma él a keda pará, ora, den debiliz di lampi, él a mirá Lena sinta coe Hanna na sonjo riba su scochi.

Lo bo por a toeméle pa un imagen di piedra, tan inmóvil e muger tabata. Cabez dje hoben mama tabata cologá ta contemplá su jioe coe amor.

El ta continuá.

— “.....e Bandido Negro.....”
— “Wouter!”
— “Sí, él mes.”
— “Mi roeman.....”
— Anto ta bo Hendrik, di kende E-verard a papiá mi.”

E hoben a stop keda pará ketoe; su wowonan tabata cortá candela, i lágrima di duele i rabia tabata banjá su pechoe na mes tempoe; su moketanan a cerrá manera dos bala di heroe i su lipnan pálida i temblorosa a bolbe repeti “Wouter.”

— “Hendrik! e anciano pastor a bisá mi,” e hoben pader dici coe un voz más elevada, “koe bo no por dominá bo sentimiento di rabia; koe mas-ké com él ta stimá bo, tin dos hende koe ta enristecé su alma; es tá, bo i bo roemán.”

— “Sí, mi ta un miserable!” e molinero a gritá, golpeando su frenta coe su moketa; “ma mi no por rezá pidi pa es koe haci mi maloe; mi no por pordoná es un koe a rancá e sernan di más precioso fó di mi, i no solo rancá nan, ma hasta maltratá nan i haci nan toer maloe ainda arriba. Mi no por soportá pa mi roemán — nó — él no ta mi roeman! cometé seme-

hante crimen....Largá mi, senior pastor, no tin nada pa drechá mi....Dios lo castigá mi, ma mi no por sofocá e sentimiento di venganza.”

Hendrika kitá fo dje eclesiástico, boelá un rooi, i e pastor nobo dje aldea a miréle desaparecé den e mondi vecino.

E sacerdote, deplorando genio cólerico i ardiente dje hoben, a keda continuá su camino. El no a ser recibí den e pueblo coe alegría excesiva, ma ma sí coe amor, i él a bai hospedá cerca e *mairie* koe nos a trecé caba na vista di nos lezadonan.

Entretanto nos ta drentá cas di Hendrik.

Ta más ó menos 9 ora dj'anochi.

Te ainda Hendrik no a bai droemi; él ta sintá pálido i inmóvil, meditando palabranan dje pastor nobo; e palabranan, e ausencia di Lena i su jioe, e sonjo koe él a yegá di sonyá, nan toer tabata biséle koe su sospecha ta probablemente bon fundada.

Kiro tabata sintá coe su cabez ta sosegá riba su sjon su rodía. Wowo mirar cerrá dje cachó fiel tabata finá riba Hendrik, coe tal expresión, como si fuera e animal noble kier a penetrá secretonan di su corazón.

den twee boerinnen gedood, zijn honderd twintig personen in het hospitaal della Consolazione, wegens lichte kwetsuren verbonden, terwijl dertig personen in het hospitaal bleven, waarvan acht zwaar gekwetst en een stervende.

Den wakkeren overste Spaccamela werden de beenen afgesneden, terwijl een korporaal de beide beenen moesten geamputeerd worden.

De H. Vader bevond zich op het oogenblik der ramp in zijn klein werkvertrek. Twee pauselijke gendarmen werden licht gekwetst.

Naar het gerucht gaat, moet deze ontploffing het werk zijn van een complot.

De verliezen, welke door de ontploffing van den kruittoren te Rome zijn aangericht, zijn grooter dan men in den beginne onderstelde. Het vernielde dynamiet en kruit alleen wordt op een waarde van een miljoen 500.000 franks geschat. Hier komen nog bij het verlies van het materieel der artillerie, de verwoeste gebouwen, de schade, die aan de particuliere woningen is aangericht en natuurlijk ten laste van den staat komt.

Duitschland.— Verschillende liberale bladen geven te kennen, dat de vrijheer Von Huene voortaan de leider van het Centrum zal wezen en het geheel in conservatieven zin zal sturen. De *Germania* zegt daarop, dat Von Huene reeds bij het leven van dr. Windthorst in speciale quaestien bijzonder op den voorgrond trad, en dat overigens het centrum, al steeds, zich aansloot rechts of links, naar gelang van omstandigheden.

— De *Post* schrijft: Wegens de in de laatste dagen waargenomen ongerustheid der openbare meening, is het plicht mede te deelen, dat in het midden der vorige week van gezaghebbende zijde de verzekering gegeven is, dat de vrede minder dan ooit bedreigd en de verhouding tot Rusland zoo goed is als in langen tijd niet het geval is geweest.

“De nationaal-liberalen zitten verlegen met de herstemming tusschen Bismarck, den oudkanselier, en een sigarenmaker. Zij hadden gehoopt, dat hij, gelijk vroeger Bennigsen, met eene 1000 stemmen meerderheid dadelijk gekozen zou zijn. Hij bleef echter een paar duizend stemmen beneden de volstrekte meerderheid, en kan het bij de herstemming niet winnen, tenzij de lieden, die hij „vijanden des Rijks” placht te noemen, de welfen en vrijzinnigen, medelijden met hem hebben, en zich voor stemming onthouden. De vrijzinnigen zien hem gaarne gekozen, al was het slechts, om in den Rijksdag eens met hem af te rekenen, en het Centrum is aangaande den uitslag onverschillig, zoodat hij wel gekozen zal worden, ofschoon op eene wijze, die zijn roem niet vermeerderd.

De herstemming is nu op 30 April bepaald. Het is gebleken, dat van de 31,052 kiezers den 15n dezer niet meer dan 17,610 zijn opgekomen. Hoevelen zijn dus thuis gebleven, die op Bismarck hadden kunnen stemmen, en hem daarmee reeds dadelijk de meerderheid verschaffen!

Bismarck zelf schijnt in gedachten reeds op zijn zetel te zitten. Aan deputatiën, die hem te Friedrichsrune opzochten, gaf hij reeds een programma, hetwelk hij als lid van den Rijksdag denkt te volgen. Het was eene onmogelijkheid en eene domheid van hem te verlangen, dat hij zich niet meer met de politiek zou bemoeien. Zoo iemand, dan was hij „deskundig,” en had als zoodanig rechten, ja plichten te betrachten.”

— Een grappig tooneeltje deed zich 4 April in het Pruisische Huis van afgevaardigden voor.

De heer Rohitz had voorgesteld, de uitdrukking „absolute meerderheid” te veranderen in „volstrekte meerderheid,” en lichtte dit als volgt toe:

„Sommigen zullen deze wijziging mischien belachelijk vinden, maar daar het streven bestaat, de taal te purifiëren (*Geroep: PURIFIËREN? — Gelach*).... Mijneheeren, deze lapsus *Nieuw geroep: LAPsus?!*—*Luid gelach*), die den beste kan overko-

men, bewijst slechts, dat wij nog te zeer gewend zijn, om van vreemde woorden... (*Eend stem: TE PROFITEEREN? — Stormachtig gelach*).... misbruik te maken. Ik heb bij mijne practische (*nieuwe vroolijkheid*) ervaring dikwijls de ondervinding opgedaan, dat plattelandsambtenaren de beteekenis der vreemde woorden niet weten te vatten, en zou daarom gaarne de goede eigen uitdrukkingen gebezigd zien. De zaak heeft nu een bespottelijke zijde gekregen, maar in werkelijkheid is zij ernstig. Ik hoop, dat men het zal erkennen en consequent (*Daverende uitbarsting van vroolijkheid*).... die vreemde uitdrukking uit de geheele wet vervangen,” eindigde de spreker, geheel uit het veld geslagen.

Belgie.— De Koning heeft een buitengewoon gezant naar Rome gezonden, om te onderhandelen over de uitbreiding der Belgische missiën in Afrika, en om de feestelijkheden van het jubilé des H. Vaders te helpen voorbereiden, wat de deelneming der Belgische kolonie te Rome betreft. De delegaat is belast met de overhandiging van een eigenhandig geschreven brief des Konings.

— *The Times* meldt, dat het geschil tusschen Portugal en den Congo-staat over de grensregeling, aan eene scheidsrechterlijke uitspraak van Z. H. den Paus zal worden onderworpen.

Engeland.— In een onlangs gehouden bijeenkomst bracht een voorloopig comité verslag uit over zijne verrichtingen, ten opzichte der vorming eener Nederlandsche kamer van koophandel te Londen. Na menige moeilijkheid ondervonden te hebben, was men met het ontwerp gereed, en had men goede verwachtingen van het resultaat. Er waren nu 245 leden, zoodat de geraamde kosten van 250 pd. st. gedekt waren; 162 hunner zijn buiten Londen gevestigd. De statuten werden vastgesteld.

— Te Londen is eene vereeniging opgericht, om kosteloos te kunnen reizen. Hiertoe zouden alle spoorwegen door den Staat genaast moeten worden, door middel eener grondbelasting van 10 pCt, waardoor algemeene kosteloos spoorwegvervoer mogelijk zou worden. De ontwerper, dr. Cooper, van Norwich zeide, dat de uitvoering van dit plan tot gevolg zou hebben de opheffing van 300 spoorwegbesturen, die op onzinnige wijze met elkander concurreeren, waardoor elk jaar 4300 miljoen zitplaatsen in waggons ongebruikt blijven. Het plan zal de opeenhoopting der bevolking in de steden tegen gaan en het bevolken van thans woest liggende landerijen in de hand werken. Door de vergadering is een comité van uitvoering benoemd.

— Ondanks alle voordeelen, die de Engelsche vrouw behaalt met hare eischen om met de mannen gelijk te staan, blijven de gerechtshoven haar steeds de politieke rechten weigeren. Het hof van beroep heeft miss Cobden, dochter van den befaamden staatshuishoudkundige, beboet voor 125 pond, omdat zij, twee jaren geleden tot lid van den provincialen raad van Londen gekozen, in die vergadering bleef zitting houden, spreken en stemmen, niettegenstaande de verkiezing van lady Sandhurst, op den zelfden tijd als zij benoemd, nietig verklaard was door de rechbank.

— Koningin Victoria is zoo ingenomen met haar verblijf te Grasse, in Frankrijk, dat zij besloten heeft, er eene villa te doen bouwen voor hare dochter, prinses Beatrix (de gemalin van prins Henry van Battenberg), naar de plans, volgens welke zij eerst voornemens was, een lusthuis te Aix-les-Bains te doen optrekken.

Oostenrijk.— In de Oostenrijksche delegatie heeft de minister verklaard, dat Oostenrijk, onmiddellijk nadat met Duitschland de onderhandelingen over het handelstractaaten einde zijn gebracht, met andere Staten in onderhandeling treden zal. De minister hoopt de daaruit voortvloeiende tractaten nog vóór het einde van dit jaar aan de goed-

keuring der Kamer te kunnen onderwerpen.

Door den leider Plener van de Duitse linkerzijde in den rijksraad is een voorstel ingediend, tot het verleen van het algemeen stemrecht aan de bewoners van plattelandsgemeenten.

— De aartshertogin Maria Theresia, gemalin van aartshertog Karel Lodewijk, verstaat een ambacht, en wel dat van goudsmid. De Prinses moet daarin zeer bekwaam zijn, en zij is dikwijls in de werkplaats, die zij heeft laten inrichten, uren lang bezig met het maken van broches en andere sieraden voor hare bloedverwanten en vrienden.

— Uit Czernowitz (Gallicië) wordt een verschrikkelijk voorval gemeld. Een, waarschijnlijk uit Bessarabië gekomen wolf heeft tusschen Ravanca en Robocza niet minder dan 236 personen gebeten. Ten laatste slaagden de boeren er in, het razende dier met stokken dood te slaan. Bij de opening van het lijk bleek, dat de wolf dol was geweest. De wonden der gebeten personen werden uitgebrand, en bovendien is er besloten, hen naar Parijs te zenden, ten einde door Pasteur behandeld te worden.

Turkije.— Den 18 Ap. werden door een troepje Kurdische soldaten, eene hulpafdeeling van het Constantinopelsche garnizoen, in de voorstad Pera een Europeesch heer en zijne dame aangerand. De eerste werd op den grond geworpen, terwijl de tweede, bewusteloos van schrik, door eenige voorbijgangers ontzet en geholpen werd. Dit alles gebeurde voor de deur der prefectuur van politie!

Ongeklukkig voor de overheid waren de aangevallenen de heer Baroni, eerste tolk van de Italiaansche ambassade, met zijne echtgenooten. De Italiaansche gezant heeft dadelijk voldoening van de Porte geëischt. De Sultan is zeer verstoord op de Kurden en de politie.

Zweden.— De landthing en folkething heeft een wetsontwerp aangenomen, betreffende den arbeid op zon- en feestdagen. Winkels en magazijnen zullen, krachtens deze wet, niet later dan 9 uur 's morgens geopend zijn. Alle fabrieken en werkplaatsen, enz. moeten om 9 uur gesloten worden, enz. Zulk eene wet beteekent veel.

Amerika.— In eene politieke bijeenkomst te Galveston heeft president Harrison gezegd, dat de Vereenigde Staten sterk en rijk genoeg zijn, om zich meester te maken van den handel op geheel Noord-en Zuid Amerika.

— Dagelijks worden te New-York, vele landverhuizers naar Europa terug gezonden, want de regeering handhaaft streng de nieuwe landverhuizerswet. Er worden echter alle middelen tot ontduiking daarvan gevonden. 500 Europeesche landverhuizers b. v. landden te Halifax, en gingen van daar per spoortrein naar de Vereenigde Staten, waardoor zij het door de wet voorgeschreven onderzoek omtrent hun toestand en vooruitzichten vermeden.

NOTICIANAN DI CABEL.

Recibi dia 16 Mayo.

París.—Bancarota di Euphrussi, e bankero conosci, a produci grandi alarma na Bolsa.

Czarewitch, estando awor na Japon, a ser herida coe un sable pa un jioe d'ayl. Courantnan di San Petersburg a cumplimentá príncipe di Grecia koe tan heroicamente a defende Czarewitch, tumbando e asesino, lo ke a preservá Czarewitch di ricibi un segundo golpe.

Londres.— *Grippe* ta bai tomandu lugar; tin mas di 80 miembro di Parlamento na cama. Príncipe di Wales a haya un atake lihé asina.

Situación financiera ta continuá bai maloe na Lisboa; toer bankero, coe excepción di un só, a lamentá lo ke nan tini deposita. Tin papamentoe koe rei Carlos lo entregá corona.

La Haya.— Un dje depositonan

di gobierno a pegá candela na Rotterdam, toer mercancia a bai perdi i pérdidanen ta valuá pa 185,000 peso.

Un disgusto serio a rebentá entre pueblo i Gobierno na Guayana holandés i na resulta d'jesai masjá hende a sali herida.

New-York.— Forza di gobierno a sofocá un revolución koe a rebenta na Honduras. General Barbales i algún hende heridá a moeri.

Costa Rica ta na estado di sitio. Na consecuencia di un trama revolucionaria, tin grandi inquietud ta reiná na Guatemala.

Noticia di Chili ta bisa koe negociacionnan entre presidente i rebeldenan, no a doená ningun resultado.

Londres.— Na Corfu tin grandi lamentantoe contra hudioenan. Algun cayonera, tantoe francés como inglés, a bai doená auxilio na habitantenan.

20 Mayo.

París.— Cámara di comercio a manifestá koe gobierno no mester a comprometé su mes pa minimum di derechonan fihá pa e tarifa nobo, ma sí reservá o facultad di cerrá tratado di comercio.

Atrobé nobo ta corrê koe rei di Portugal lo abdicá, si ta cos ministronan haya koe ta bon.

Bleichroder, bankero alemán, tin idea di importa oro fo di Estados Unidos afin di poné Rusia na caso di devolvé su empréstitonan.

Emperador Wilhelm a cai foi wagen na Postdam, ma él no a haya gran danjo.

Segun nobo di Lisboa, gabinete a presentá su demisión, pa motibo di desordenan financiero.

Londres.— Vapor *Itrura*, coe 860 italiano a bordo, a dal coe e vapor inglés *Buccania* riba costa di Gibraltar. Toer pasahero a scapá.

E disgusto di Guayana holandés ta ocupa atención di Gran Bretanja. Noticia telegráfica di San Petersburg ta bisa koe e heridanen di Czarewitch ta grave i koe e asesino ta un nihilista.

Brisa i aguacero ta causa di hopi caso di *grippe*.

Príncipe di Wales i Gladstone ta mihor.

Madrid.— Agitación di obreronan a bolbé coeminsá na Bilbao. Mineronan a poné trabao abao.

New-York.— Negociacionnan entre Estados Unidos, Venezuela i Sto. Domingo ta haci grandísimo progreso. Maiz i arroz tin porta liber na Venezuela.

E agitación di mineronan di Bilbao ta continuá. Nan a publicá un manifesto terrible contra e Companianan. Gobierno ta resuelto di resisti cualke atake.

París.— Un volcán nobo a destruí diferente pueblo na Armenia.

Bolsa di París ta te ainda indecisa; nan ta teme koe lo tin di trascurri basta dia promer e último crisis pasá.

Londres.— Un violente tempestad di nieve a causa grandi danjo na cosecha.

Hopi hende a sali heridá na Corth den un lucha entre partidarianen di Parnell, i esnan di Mac Carthy.

Madrid.— 5000 obrero a tené un reunión i nan a resolvé di bolbé cogé nan trabao.

Delegadonan di Cámara di Comercio a protestá enérgicamente contra e autorización koe Gobierno a concedé na Banki di Spanja pa poné un cantidad más grandi di biljete di banki na circulación.

21 Mayo.

París.— Tabatin un choque entre tropa i e estudiantenan di Rumania koe kier a impedí salida di la reina Natalia.

Papa a caba di publicá su enciclica riba e cuestión socialista.

Londres.— Un telegrama di Vienna ta bisa koe nan ta preparando un casamento pa Czarewitch coe princesa Elena, di cuater jioe muger di príncipe Nicolas di Montenegro.

Madrid.— Nan ta keré koe Ministro di Hacienda, lo toema su demisión, pa motivo di oposición di hinter gremio comercial contra su proyecto tocanti Banki di Spanja.

New York.— Situación política na Haiti ta empeorando dia pa dia.

